

Nazwa przedmiotu		Prognozowanie procesów ekonomicznych					Kod ECTS	14.3.E.KZ.2580				
							Pkt.ECTS	2				
Jednostka prowadząca przedmiot		KL	Nazwa kierunku		Ekonomia		Nazwa specjalności		BRAK;			
Nazwisko prowadzącego		prof. UG dr Leszek Reszka										
Forma zajęć/Liczba godzin												
Wykład	0	Ćwiczenia	10	Konwersatoria	0	Laboratoria komputerowe	0	Seminaria	0	Lektoraty	0	
Forma aktywności						Rok i rodzaj studiów:		2 NS2,				
Godziny z udziałem nauczyciela akademickiego (w tym konsultacje, egzaminy i inne):				10		Semestr:		3,				
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego (samodzielna praca studenta):				40		Status przedmiotu:		Obligatoryjny				
Sumaryczna liczba godzin:				50		Język wykładowy:		polski				
Sposób realizacji zajęć		Zajęcia w sali dydaktycznej.										
Metody dydaktyczne		Wykłady z prezentacjami multimedialnymi, Praca w laboratorium komputerowym, Aktywność w grupach, współpraca, Wykorzystanie programu Statistica										
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi												
Wymagania formalne		Makroekonomia III, Ekonomia menedżerska, Zastosowania ekonometrii										
Wymagania wstępne		Podstawowa wiedza ekonomiczna										
Sposób i forma zaliczenia oraz kryteria oceny												
Sposób zaliczenia		Zaliczenie na ocenę										
Kryteria oceny		Praca studenta w czasie zajęć jest odnotowywana na bieżąco przez wykładowcę i stanowi oprócz projektu i testu wyboru podstawę oceny końcowej przedmiotu. Projekt dotyczy wykorzystania prezentowanych metod prognozowania w przedsiębiorstwie.										
Cele przedmiotu												
Zapoznanie studentów z podstawowymi metodami prognozowania procesów ekonomicznych oraz przekazanie umiejętności ich praktycznego wykorzystania												
Zaznajomienie studentów z możliwościami zastosowania programu Statistica do prognozowania procesów ekonomicznych.												
Efekty uczenia się												
Wiedza		E2_W03	Student ma pogłębioną wiedzę o procesach ekonomicznych									
		E2_W06	Student zna wybrane metody i narzędzia opisu i prognozowania procesów ekonomicznych									
Weryfikacja efektów uczenia się - Wiedza												
Efekty		egzamin pisemny	egzamin ustny	kolokwium	esej/referat /portfolio	zadania / prace domowe	prezentacja indywidualna	prezentacja grupowa	aktywność na zajęciach	udział w dyskusji	projekt indywidualny	projekt grupowy
E2_W03				X					X			
E2_W06				X					X			
Umiejętności		E2_U02	Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych									
		E2_U04	Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych									
		E2_U07	Student potrafi dobrać metody prognozowania procesów gospodarczych oraz parametry oceny jakości prognoz									
		E2_U13	Student potrafi pracować w zespole, przyjmując w nim różne role, w tym również rolę wiodącą									

Weryfikacja efektów uczenia się - Umiejętności											
Efekty	egzamin pisemny	egzamin ustny	kolokwium	esej/referat /portfolio	zadania / prace domowe	prezentacja indywidualna	prezentacja grupowa	aktywność na zajęciach	udział w dyskusji	projekt indywidualny	projekt grupowy
E2_U02			X					X			X
E2_U04			X					X			X
E2_U07			X					X			
E2_U13											X
Kompetencje	E2_K01	Student uznaje znaczenie wiedzy w procesie prognozowania oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności samodzielnie znajdując rozwiązania									
	E2_K05	Student identyfikuje, diagnozuje i rozstrzyga dylematy oraz różne warianty rozwiązań związane z prognozowaniem									

Weryfikacja efektów uczenia się - Kompetencje											
Efekty	egzamin pisemny	egzamin ustny	kolokwium	esej/referat /portfolio	zadania / prace domowe	prezentacja indywidualna	prezentacja grupowa	aktywność na zajęciach	udział w dyskusji	projekt indywidualny	projekt grupowy
E2_K01								X			X
E2_K05								X			X

Treści programowe

- Wprowadzenie do pakietu Statistica jako narzędzia wspierającego analizę danych**
dokumenty w programie Statistica, elementy arkusza, okno specyfikacji zmiennej, menedżer nazw przypadków, moduły programu, import danych z innej aplikacji, sprawdzanie poprawności danych, tworzenie podzbiorów, tworzenie własnego arkusza
- Istota prognozowania**
Definicje prognozowania i prognozy, funkcje i klasyfikacje prognoz, przegląd metod prognozowania, parametry oceny jakości prognoz, koszty prognozowania
- Organizacja procesu prognostycznego**
Etapy prognozowania: sformułowanie zadania prognostycznego, podanie przesłanek prognostycznych, wybór metody prognozowania, wyznaczenie prognozy, ocena dopuszczalności prognozy, weryfikacja prognozy
- Heurystyczne metody prognozowania**
Istota metod heurystycznych, burza mózgów, metoda delficka, badanie ankietowe
- Prognozowanie analogowe**
Istota prognozowania analogowego, analogie historyczne, analogie przestrzenno-czasowe
- Prognozowanie z wykorzystaniem sztucznych sieci neuronowych**
Wprowadzenie do tematyki sztucznych sieci neuronowych, przygotowanie danych, proces uczenia i testowania sieci neuronowej, ocena jakości sieci neuronowej
- Modele szeregów czasowych**
Pojęcie szeregu czasowego, składowe szeregi czasowe, modele szeregów czasowych
- Klasyczne modele tendencji rozwojowej (trendu)**
Modele analityczne, model adaptacyjny
- Modele wygładzania wykładniczego**
Prosty model wygładzania wykładniczego wg Browna, dwuparametryczny model wygładzania wykładniczego wg Holta, trójparametryczny model wygładzania wykładniczego wg Wintera
- Prognozowanie na podstawie modeli autoregresyjnych**
proces autoregresji AR, proces średniej ruchomej MA, proces autoregresji i średniej ruchomej ARMA, model klasy ARIMA, modele z opóźnieniem zmiennej zależnej
- Prognozowanie procesów gospodarczych na podstawie szeregów czasowych z wykorzystaniem programu Statistica**
Tworzenie modelu trendu, szacowanie parametrów strukturalnych (wykorzystanie modułu Regresja wieloraka), reszty, założenia, predykcja, prognozowanie oparte na modelu wygładzania wykładniczego (moduł: Zaawansowane modele liniowe i nieliniowe)
- Przyczynowo-skutkowy model ekonometryczny**
Definicja modelu ekonometrycznego, klasyfikacje modeli, etapy budowy modelu, wykorzystanie przyczynowo-skutkowego modelu ekonometrycznego do prognozowania
- Prognozowanie na podstawie przyczynowo-skutkowego modelu ekonometrycznego z wykorzystaniem**

programu Statistica

budowa modelu ekonometrycznego (specyfikacja zmiennych z wykorzystaniem metody pojemności integralnych Z. Hellwiga, szacowanie parametrów i weryfikacja modelu, wykorzystanie modelu ekonometrycznego do predykcji procesów ekonomicznych)

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej

Literatura obowiązkowa

- L. Reszka: Prognozowanie w logistyce małego przedsiębiorstwa. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdansk 2010
- A. Luszniwicz, T. Słaby: *Statystyka z pakietem komputerowym Statistica PL. Teoria i zastosowania*. C.H.Beck, Warszawa 2008
- A. Zeliaś: *Prognozowanie ekonomiczne*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008
- *Prognozowanie gospodarcze. Metody i zastosowania*. Praca zbiorowa pod red. M. Cieślak: PWN, Warszawa 2005.
- D. Witkowska: *Podstawy ekonometrii i teorii prognozowania*. Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2012.

Literatura uzupełniająca:

- L. Reszka: *Decyzje menedżerskie w logistyce*. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2019
- L. Reszka: *Econometric Forecasting in Logistics Support System for Small Enterprise* [W:] N. Fabbes-Coste, M. Koulikoff-Souvion (red.): *Ninth ELA Doctorate Workshop 2004*. European Logistics Association 2004
- L. Reszka: *Wykorzystanie metod prognostycznych w małych przedsiębiorstwach w Polsce na przykładzie prognozowania popytu pierwotnego* [W:] M. Chaberek, A. Jezierski (red.): *Modelowanie procesów i systemów logistycznych, cz. VII*. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Gdańskiego. *Ekonomika Transportu Lądowego*, nr 38 Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2009
- L. Reszka: *Prognozowanie w systemie wsparcia logistycznego przedsiębiorstwa* [W:] M. Chaberek, A. Jezierski (red.): *Modelowanie procesów i systemów logistycznych, cz. VI*. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Gdańskiego. *Ekonomika Transportu Lądowego*, nr 35 Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2007, ISSN 0208-4821, s. 103-114
- G. Elliott, A. Timmermann, *Economic Forecasting*, Princeton University Press, Princeton, Oxford 2016
- J. W. Wiśniewski: *Microeconometrics in Business Management*, Wiley 2016

Kontakt

leszek.reszka@ug.edu.pl,